

GERDA VAN WAGENINGEN

HART VAN GOUD

HART VAN GOUD

Gerda van Wageningen

Hart van goud

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789401908931
ISBN e-book 9789401908948
NUR 344

© 2017 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
Oorspronkelijke uitgave © 2011 Spiegelserie
Omslagontwerp Artgen, Breda

Alle rechten voorbehouden.

HOOFDSTUK 1

‘Ik weet zeker dat uw vrouw er erg blij mee zal zijn.’ Trude Lies Defoer overhandigde met een hartelijke glimlach het kleine, prachtig ingepakte doosje aan de grijzende man aan de andere kant van de toonbank.

De man glimlachte terug met een cynische blik in de ogen. ‘Dat hoop ik dan maar, juffrouw Defoer. Op de een of andere manier lijkt mijn vrouw zich niet altijd even gelukkig met mij te voelen, en een kleinood als dit moet weer eens helpen voorkomen dat ze haar koffers pakt en weggaat,’ verzuchtte hij met een gelatenheid die haar bijna de wenkbrauwen deed fronsen.

‘Het is een prachtige ring, meneer Van Berkel. Alle vrouwen houden van diamanten. Zong Marilyn Monroe destijds al niet dat diamanten de beste vrienden zijn van de meeste vrouwen?’

‘Zoiets, ja. Maar of de mijne er momenteel net zo overdenkt?’

‘Sterkte ermee,’ knikte ze vriendelijk, voor ze ongetwijfeld overladen zou worden met een mogelijk triest levensverhaal. Ze keek de man peinzend na toen hij een tikje moedeloos de zaak uit slofte.

‘Dat was meneer Van Berkel. Gaat zijn vrouw er weer eens vandoor?’ Joke Defoer grinnikte opgewekt naar haar dochter.

‘Hoe weet je dat?’ vroeg deze verbluft aan haar moeder.

‘Dat gaat al jaren zo. Volgens mij doet mevrouw Van Berkel het erom! Dreigt ze te vertrekken, dan komt hij prompt aanzetten met het een of ander dat een smak geld heeft gekost, en dan belooft ze weer een poosje te blijven. Wij hebben een goede klant aan dat rammelende huwelijk.’

‘Nu ja!’ zuchtte Trude Lies perplex.

‘Wat heeft hij deze keer gekozen?’

‘De ring van wit- met geelgoud en de vierkante diamant.’

‘Toe maar! Dan heeft hij deze keer extra diep in de buidel moeten tasten! Nu ja, het is goed voor de omzet, moeten we maar nuchter denken. Mensen worden merkbaar zuiniger, nu de economie maar niet op volle toeren wil gaan draaien en er overal bezuinigd wordt.’

‘Arme man, hij keek er zo verslagen bij. Zou zijn vrouw werkelijk bij hem blijven enkel en alleen omdat hij haar een mooie ring cadeau geeft?’

‘Zoals ik al zei, volgens mij doet ze het erom. Zo nu en dan komt ze hier binnen om te kijken, en als ze dan iets ziet wat ze graag wil hebben, lokt ze weer een huwelijks crisis uit. Hij laat prompt alle zuinigheid varen en als ze haar cadeautje heeft gekregen, is ze blijkbaar weer een poosje tevreden. Na meer dan dertig jaar huwelijk weet ze blijkbaar precies hoe ze haar zin kan krijgen. Bovendien hoeft je niet al te veel medelijden met Van Berkel te hebben, want hij is een succesvol zakenman en volgens zeggen zet hij graag de bloemetjes buiten.’

‘Waarom vraagt ze de ring niet gewoon voor haar verjaardag of voor Kerstmis?’ vroeg Trude Lies hoofdschuddend.

‘Waarschijnlijk is hij te krenterig in haar ogen of krijgt ze een zilveren ringetje met een gekleurd steentje erin van een paar tientjes.’

‘Mam! Wat ben je cynisch!’

De oudere vrouw grinnikte opgewekt. ‘Uiteindelijk zijn het onze zaken niet, liefje. Kom, het is hoog tijd dat je gaat lunchen. Pa en ik zijn net klaar, dus je kunt even pauze nemen. Max is nog niet uit geweest, want straks komt de goudsmid.’

De jonge vrouw knikte en ging naar boven. De familie Defoer bezat al bijna tachtig jaar een oud pand in een mooie winkelstraat in het Zuid-Hollandse stadje Hellevoetsluis. Haar overgrootvader had daarin destijds een

goudsmederij gevestigd en had na enkele succesvolle jaren het pand ten slotte gekocht. Hij had het vervallen pand laten opknappen en was er tevens sieraden en horloges gaan verkopen. Vanzelfsprekend hadden ze boven de zaak gewoond, en later namen haar grootouders de zaak over en breidden die uit. Oma had een dienstbode voor dag en nacht en stond zelf in de winkel. Opa had achter de winkel zijn atelier gehad. Later was die ruimte bij de winkel getrokken om een ruimere zaak te krijgen. Het atelier was verhuisd naar de zolder en haar vader, enig kind, had op zijn beurt de zaak van zijn ouders overgenomen toen hij met haar moeder trouwde.

Opa en oma hadden vaak op hun kleinkinderen gepast toen Trude Lies en haar broer Jurian klein waren, en opa was nog lang in het atelier te vinden geweest om reparaties uit te voeren. Ben Defoer had net als grootvader een gedegen opleiding tot goudsmid genoten. Hij verwachtte dat op zijn beurt als vanzelfsprekend ook van Jurian, maar die was dwars en had niets met goud, maar wel met verf, zei hij altijd. Jurian had na veel vijven en zessen toch de kunstacademie afgerond en werkte in een loods aan de rand van hun dorp, waar zijn vriendin een pand had gekocht. Jurian maakte weliswaar schilderij na schilderij, maar succes bleef vooralsnog uit. Hij woonde samen en leefde van de inkomsten van zijn vriendin Maia, die juridisch secretaresse was op een groot notariskantoor. Toen het haar ouders duidelijk was geworden dat Jurian nooit de vierde generatie goudsmid/juwelier zou worden waar haar vader wel op gerekend had, was de druk op Trude Lies begonnen. Maar ze kon goed leren en wilde een gedegen opleiding volgen. Die opleiding had ze afgerond en ze had drie jaar lang voor de klas gestaan als lerares Nederlands en maatschappijleer.

De druk die door haar vader op haar was uitgeoefend om in de zaak te komen, was ten slotte toch te groot gebleken. Ze had het zachte karakter van haar moeder in hoge mate meegekregen, dacht ze soms een tikje cynisch als ze zich vanbinnen opstandig voelde omdat ze een leven leidde dat

ze niet zelf gekozen had. Ze hielp al enkele jaren in de zaak op de zaterdag en meestal ook tijdens de schoolvakanties. Toen haar vader anderhalf jaar geleden wekenlang ziek was geweest, overspannen na de zoveelste roofoverval binnen vijf jaar tijd, had ze met de nodige tegenzin haar baan opgegeven en was ze voltijds in de zaak gekomen. Nee, creatieve aanleg had ze niet. Alsnog een opleiding volgen tot goudsmid had geen zin. Ze ambieerde dat ook niet. Ze kon wel goed met klanten omgaan, net als haar moeder. Dat was haar sterke kant. Ze was een goede verkoopster gebleken en deed bovendien de gehele boekhouding zelfstandig. Regelmatig ging ze met haar vader mee voor de inkoop, maar zelf sieraden ontwerpen, kleine reparaties verrichten en meer van die dingen, daar had ze gewoon geen aanleg voor en ook geen zin in.

Straks kwam er iemand die deze leegte op moest gaan vullen, nu Ben Defoer na de periode van de burn-out nooit meer helemaal de oude was geworden. Langzamerhand wilde Ben zich uit de zaak terug gaan trekken. Hij wilde echter wel dat de reputatie van de zaak zich zou handhaven: een juwelierswinkel waar mensen desgewenst op bestelling zelf een uniek ontwerp konden laten maken. Ben wilde tevens dat mensen oud goud waar een herinnering aan kleefde, bij hem in konden leveren, en er net als in zijn tijd een nieuw sieraad van konden laten maken dat hen beter beviel en dat ze daarom weer konden gaan dragen. De kosten die de nieuwe goudsmid met zich meebracht, bezuinigden vader en dochter voor een deel op hun eigen inkomen. De nieuweling zou slechts parttime voor hen werken, dat scheelde.

Trude Lies zuchtte licht terwijl ze de trap op liep. Ineens voelde ze de zwaarte van haar verantwoordelijkheden vol op haar schouders rusten. Ze had haar eigen keus in het leven in moeten ruilen om te voldoen aan de verwachtingen van haar ouders, besepte ze, en soms drukte dat zwaar op haar schouders. Ze moest de droom van haar vader waarmaken en de familietraditie voortzetten. Maar kon ze daar

op langere termijn eigenlijk wel gelukkig mee zijn? Een antwoord daarop wist ze eenvoudig niet.

Boven verwelkomde Max haar geestdriftig. Na de laatste overval was er een waakse herdershond gekomen, die 's nachts in de winkel sliep en die aansloeg als er onraad dreigde. Al tot tweemaal toe was dat gebeurd. De aanwezigheid van Max had bij de familie Defoer het gevoel van onveiligheid weer iets doen afnemen.

Uiteindelijk hadden haar ouders zich enkele jaren geleden in de schulden moeten steken vanwege een grondige verbouwing van de zaak, deels om te moderniseren, maar voornamelijk om de noodzakelijk geworden beveiliging te verbeteren. Deden haar overgrootvader en na hem haar grootvader destijds gewoon 's avonds de deur op slot, die tijd lag voor juweliërs al lang en breed in het verleden. De eisen die verzekeringsmaatschappijen aan winkels van dit soort stelde, werden keer op keer aangescherpt, en niettemin waren de premies voor een verzekering volgens Ben nauwelijks nog op te brengen.

Momenteel was de winkel volgens de hoogste normen beveiligd. Er zaten rolluiken van de beste kwaliteit voor de etalage en 's nachts ook voor de deur. Er was een sluis gekomen. De buitendeur zat overdag op slot, klanten moesten aanbellen voor die deur geopend werd. Dan kwamen ze in een glazen halletje en werd de tweede deur na het sluiten van de buitendeur door het winkelpersoneel van binnenuit geopend. 's Avonds werden kostbare sieraden uit de vitrines gehaald en in de kluis opgeborgen. Onder beide toonbanken en bij de kluis was een alarmknop gekomen, die door het aanwezige personeel ongemerkt kon worden ingedrukt. Er hingen camera's in de winkel, die daarmee van bovenuit in de gaten gehouden konden worden, en de beelden konden zo nodig teruggekeken worden door de politie. Buiten lagen grote stenen op het trottoir, om een ramkraak te bemoeilijken. Soms leek het net of ze in een fort werkten, maar helaas was dit alles door de jaren heen noodzakelijk geworden. En nog wisten daders hun slag te slaan met brute

overvallen of met slimme trucs.

Max was ongeduldig en ze besloot het dier uit te laten voor ze een boterham zou eten.

Buiten was het heerlijk warm zomerweer. Trude Lies haalde eens diep adem. Max liep al snuffelend met haar mee, vanzelfsprekend regelmatig zijn poot optillend, zoals het een reu betaamde. Op het vaste veldje waar hij zijn behoefte mocht doen, snuffelden al een paar andere honden rond. Met haar gezicht in het zonnetje genoot de jonge vrouw van deze heerlijke junidag.

Het duurde te kort, mijmerde ze toen ze tien minuten later de sleutel in de deur stak. Ze was graag veel langer buiten gebleven! Boven smeerde ze twee volkoren boterhammen, een met kaas en een met ham. Ze deed er wat sla-bladjes en plakjes komkommer bij, schonk een beker vol karnemelk en ging met haar lunch bij het raam zitten. Ze keek de straat in. Het was druk met winkelend publiek, maar het was zoals haar moeder zei: juwelierszaken en andere winkels die luxegoederen verkochten, kregen als eerste klappen als het economisch tij weer eens tegenzat. Ze verkochten veel minder kostbare sieraden dan een paar jaar geleden. Hun collectie zilver was de afgelopen tijd aanmerkelijk uitgebreid. Wie niet al te veel geld te besteden had en toch een nieuw sieraad wilde hebben, koos vaker dan vroeger voor iets van zilver, in plaats van goud. De twee medewerksters die ze vroeger hadden, waren inmiddels wegbezuinigd. Een van hen werkte soms nog als oproepkracht, als ze echt omhoog zaten. Haar ouders zouden dit jaar niet op vakantie gaan. De winkel twee weken sluiten als het 's zomers toch de stille periode was, was jarenlang de gewoonte geweest, maar nu konden ze de omzet daarvan niet meer missen. En een hele dag alleen in de winkel staan, dat vond Trude Lies eng. Daar voelde ze zich onveilig bij. Ze hadden allemaal te maken gekregen met een vaag gevoel van angst en bedreiging na de herhaalde overvallen waaraan hun winkel ten prooi was gevallen. Alle moderne beveiliging kon dat menselijke gevoel niet wegnemen. En nu wilde haar

vader toch een goudsmid aantrekken. Ze zuchtte eens diep. Ze beseftte best dat haar vader de exclusieve naam van de zaak wilde versterken en laten voortbestaan, maar of dat verstandig was in deze tijd? Er waren meerdere juweliërs in hun stadje, dat zo prachtig gelegen was aan het Haringvliet. Misschien waren het er te veel en zouden een of twee zaken moeten verdwijnen om de overlevingskansen van de andere zaken te vergroten? Zij hadden nog het geluk dat ze weliswaar een hypotheek hadden moeten nemen na de verbouwing, maar ze hadden geen torenhoge huurkosten voor het pand op een A-locatie en evenmin hoge kosten om het pand te financieren. Dat was een groot voordeel. Haar grootvader had vooral in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw tijdens de hoogconjunctuur uitstekende zaken gedaan. Zij hadden daardoor betere overlevingskansen dan andere zaken, verkondigde haar vader geregeld met de nodige trots.

Trude Lies zuchtte ongemerkt. Ze stak de laatste hap in haar mond, maar eigenlijk smaakte het haar niet meer. Haar vader, haar grootvader en zelfs haar overgrootvader waren juweliërs geweest in hart en nieren, goudsmiden die mensen blij maakten met prachtige ontwerpen. En nu moest zij de zaak overnemen, diep in haar hart tegen wil en dank, enkel en alleen omdat het haar vaders droom was dat de familietraditie werd voortgezet, en haar broer klip-en-klaar duidelijk had gemaakt daar geen zin in te hebben. Kon ze de familietraditie werkelijk nog enkele tientallen jaren laten voortbestaan en moest ze daar haar leven naar inrichten, al dan niet met tegenzin? Zou dat uiteindelijk niet ten koste gaan van haar eigen levensgeluk? Ze wist het niet, en zoals altijd als dergelijke gedachten haar dreigden te overmannen, stond ze op om simpelweg de handen uit de mouwen te steken. Werken verhinderde dergelijke ongewenste gedachten effectief.

Net toen ze weer naar beneden wilde gaan, ging de deur open en kwam haar vader boven, onmiddellijk gevolgd door een onbekende jongeman. De goudsmid, begreep ze

onmiddellijk. ‘Dit is mijn dochter en de opvolgster in de zaak,’ meldde haar vader niet zonder trots.

Trude Lies slikte even bij die laatste woorden. Een hand werd uitgestoken en de hare werd stevig gedrukt. ‘Sep van der Poll,’ zei hij met een zware stem. Zijn bruine ogen namen haar onderzoekend op.

‘Prettig met u kennis te maken.’ Ze haastte zich zo snel mogelijk langs hem heen naar beneden.

‘Wat denk je ervan?’ vroeg haar moeder nieuwsgierig zodra ze beneden was.

‘Ik heb hem amper gezien.’

‘Hij heeft ontwerpen bij zich die hij eerder heeft gemaakt. Hij wil in opdracht voor ons werken. We moeten de grotere reparaties blijven uitbesteden, zoals we ook nu al grotendeels doen, en hij wil de vrijheid houden om zelf ook ontwerpen te blijven maken in zijn eigen atelier.’

‘Waarom gaat hij daarnaast dan een verplichting met ons aan?’ vroeg het meisje zich hardop af.

‘Waarschijnlijk voor meer zekerheid,’ dacht haar moeder. ‘Ik geloof dat hij wel een goede indruk op je vader heeft gemaakt. Gelukkig maar.’ Haar moeder keek Trude Lies schuin aan.

Op dat moment waren er geen klanten in de winkel, dus het tweetal hield zich onledig met het opruimen en herschikken van de sieraden in de etalage. ‘Heb je er nooit spijt van gehad dat je zelf niet die prachtige opleiding bent gaan volgen, Trude Lies?’

Ze haalde bijna onmerkbaar haar schouders op, want hoe vaak was die vraag haar in de afgelopen vijf jaar al niet gesteld? Steeds als dat gebeurde kreeg ze het vervelende gevoel tekort te schieten, het gevoel dat haar ouders teleurgesteld in haar waren. Beide oudere mensen wisten best dat haar hart niet bij het familiebedrijf lag. Ze hadden er moeite mee te aanvaarden dat hun dochter weliswaar de zaak zou overnemen, maar dat ze diep in haar hart toch liever iets heel anders met haar leven zou willen doen.

‘Nee, mam, ik heb er geen spijt van. Creativiteit is goed

voor de zaak, maar nuchter boekhouden en de zaken goed regelen zijn dat ook. En ik ga gaandeweg ook de inkoop zelfstandig doen, dat vind ik wel leuk. Uitkiezen wat geschikt is voor onze zaak en tevreden klanten hebben, dat vind ik best plezierig.'

Er kwam een klant en opgelucht nam ze haar plaats in achter de toonbank. Ze herkende met een schokje mevrouw Van Berkel. De chic geklede vrouw, waarschijnlijk een jaar of vijftien jonger dan haar grijzende echtgenoot, keek haar met glimmende ogen aan. De ring met de vierkante diamant prijkte flonkerend aan haar vinger, vlak naast de trouwring, die blijkbaar toch weer aan glans gewonnen had. 'Mijn man heeft mij op een luxe lunch getrakteerd en mij met dit prachtige kleinood verrast,' liet ze weten. 'Ik geloof eerder gezien te hebben dat er ook oorbellen waren die uitstekend bij deze ring passen.'

'Zeker, mevrouw Van Berkel. Wilt u ze nogmaals zien?'

'Graag,' kirde de geblondeerde vrouw. 'Heel graag zelfs.'

Dat wordt weer een nieuwe uitgekierende echtelijke ruzie, schoot het cynisch door haar hoofd, maar goed, ze was juwelier, ze had zich daar niet mee te bemoeien. Met een uitgestreken gezicht keek ze hoe de vrouw de oorbellen in deed en tevreden begon te knikken naar haar spiegelbeeld. 'Misschien bent u binnenkort jarig en kunt u ze voor de gelegenheid bij de ring vragen?' stelde Trude Lies met nog steeds een uitgestreken gezicht voor.

'Dat duurt nog bijna drie maanden en deze kleine glimmertjes zijn zo mooi, dat ze dan al lang en breed verkocht zullen zijn. Wilt u ze misschien voor mij opzij leggen? Ik zal mijn man proberen over te halen ze mij gewoon zomaar cadeau te doen. De ring past overigens uitstekend.'

'Uw man weet de maat. Hij moet wel veel van u houden, zo gul als hij is.'

De ander grinnikte zonder gêne. 'Binnenkort gaat hij twee weken op zakenreis naar Thailand. In gezelschap van een secretaresse! Wel, dan verdien ik wel een extra troostprijsje, zou ik denken.'

‘U zou ook mee kunnen gaan,’ mompelde Trude Lies ingehouden.

‘Dit is blijvender, en in Thailand ben ik al meerdere keren geweest. Heerlijk land, hoor, maar mijn man is daar doorlopend aan het vergaderen en zo, en ’s avonds zijn er zakendiners waarbij ik me te pletter verveel. Nee, ik kies liever voor iets blijvends. Wel, u houdt ze apart, hè?’

‘Twee weken,’ zegde ze de vrouw toe. ‘U zult begrijpen dat het niet langer kan, mocht er een andere gegadigde komen.’

‘Natuurlijk, natuurlijk. Wel bedankt voor de service. De oorbellen zijn prachtig, en de ring ook, dat spreekt.’

Haar moeder schudde het hoofd toen mevrouw Van Berkel al lang en breed een paar etalages verder zich vergaapte aan uitdagende lingerie. ‘Ze weet haar man goed te bespelelen. Arme kerel! Hij keek zo triest, vanmorgen, en nu wil ze alweer meer. Dat huwelijk is volgens mij geen lang leven meer beschoren. Dat kan die man eenvoudig niet betalen.’

‘Misschien kost een ruime alimentatie hem nog meer,’ grijnsde haar dochter en ze schoot prompt in de lach. ‘Misschien hoef je niet eens medelijden met hem te hebben. Van Berkel is volgens pa een succesvol zakenman. Wie weet wat hij allemaal uithaalt op zijn herhaaldelijke zakenreizen naar een land met een reputatie als Thailand!’

‘Maar kindje toch!’

‘Misschien, lieve mama, zijn die twee wel uitstekend aan elkaar gewaagd! Enfin, zoals je al eerder zei, goed voor de omzet.’

Haar vader kwam glunderend naar beneden. ‘We hebben een overeenkomst gesloten,’ glimlachte hij zichtbaar opgelucht. ‘Sep komt voor ons werken. Hij heeft een aantal ontwerpen die hij exclusief bij ons te koop aanbiedt, en neemt op afspraak opdrachten aan van cliënten die iets unieks door hem willen laten vervaardigen en daar desgewenst hun eigen oude goud voor kunnen gebruiken, omdat het goud is van bijvoorbeeld trouwringen van overleden ouders, precies zoals ik dat zelf ook deed.’ Hij wreef zich in de handen.

‘Ik weet zeker dat we daar wel bij zullen varen.’

Er werden handen geschud en ook de jongeman keek tevreden uit zijn ogen.

Ik hoop dat vader gelijk zal krijgen, peinsde Trude Lies toen Sep van der Poll weer was vertrokken en haar vader naar zolder was gegaan om nog enkele reparaties te verrichten in het atelier. Ze hoopte oprecht dat de komst van deze nieuwe kracht inderdaad een aanwinst zou blijken voor hun juwelierszaak.

HOOFDSTUK 2

Over enkele weken zouden de schoolvakanties aanbreken. Tot voor kort gingen Ben en Joke Defoer in die stille tijd twee weken op vakantie en sloten ze de zaak, omdat het aantal klanten dan drastisch terugliep. Nu de economie er minder florissant voor stond, durfden ze zelfs de geringe omzet van die weken niet mis te lopen. Er waren daarom afspraken gemaakt, ook met Trude Lies. Om beurten zouden ze tot twee- of driemaal toe een lang weekeinde vrij nemen voor het dure hoogseizoen aanbrak. Tegen de tijd dat de zaak op zaterdagmiddag dichtging, zouden Ben en Joke vertrekken en dan tot dinsdag in de namiddag wegblijven. De week daarna ging Trude Lies. Als de zaak op dinsdag om tien uur weer openging, moest ze het alleen redden. Die uren waren meestal rustig en dus durfde Trude Lies het wel aan om in haar eentje de verantwoordelijkheid van de winkel op haar schouders te voelen rusten. Ze moest wel.

Haar ouders zouden eerst weggaan. Ze hadden twee weekeinden een bed and breakfast besproken, het eerste weekeinde in Drenthe en twee weken later op de Veluwe. Trude Lies wist eerst niet goed wat ze met haar vakantie-weekeinden aan moest, maar toen haar vriendin Anita Verdonk rond Pasen zo had genoten van een paar dagen in een Zeeuws hotel, dat ze met een leuke korting had kunnen boeken, had ze datzelfde hotel geboekt voor haar eigen eerste vrije dagen.

Toen ze nog in het onderwijs zat, was ze in de lange schoolvakanties graag op reis gegaan. Na een vakantie twee jaar geleden, in een drukke streek in Frankrijk, was ze wel een beetje genezen van het massatoerisme in deze drukke

tijd. De twee vriendinnen hadden vorig jaar in september een stedentrip gemaakt naar Boedapest. Toen had Anita echter een relatie gekregen en ging ze een paar maal met haar vriend op reis, tot die relatie vroeg in het voorjaar weer was verbroken, door Anita, omdat ze had ontdekt dat haar vriend vreemd was gegaan. Bovendien, voor trips verder weg was een weekend natuurlijk te kort. Zeeland was dichtbij, daar reed ze in een halfuurtje naartoe. Goed, strand hadden ze in Hellevoetsluis ook vlakbij. Hun stadje was bijna net zo leuk als Zierikzee, maar het was toch even een andere omgeving en ze had er geen idee van waar ze anders heen wilde gaan.

Alleen op reis gaan vond ze eigenlijk niets gedaan. Vroeger als kind gingen ze met het gezin graag wandelen in de Eifel en dan stonden opa en oma tijdelijk in de zaak. Maar ach, opa en oma leefden niet meer, ze was al lang en breed volwassen met haar vijftientig jaren en alles was tegenwoordig anders. De zaak had vroeger altijd als een zekerheid gevoeld, een familiebedrijf dat al drie generaties Defoer van een goede boterham had voorzien, en destijds rekenende iedereen erop dat Jurian de volgende Defoer zou worden die de familietraditie hoog zou houden. Feitelijk, mijmerde Trude Lies de vrijdag voor ze zou vertrekken, was het goed om er even tussenuit te gaan. Ze moest eens grondig nadenken. Nadenken over een toekomst die ze niet zelf gekozen had, maar die ze uit plichtsgevoel op zich had genomen. Het nuchtere feit op zich dat het nodig was daar eens grondig over na te denken, betekende tevens dat ze zich nog steeds niet helemaal bij haar lot had neergelegd.

De vrijdag viel haar zwaar. De koopavonden vonden ze alle drie akelig, vooral omdat het late uur van sluiting mogelijke berovers op rare gedachten kon brengen. Het voelde onveilig, zeker in de wintertijd, als het vroeg donker werd, om de winkel zo laat open te hebben. Alle aangebrachte beveiliging kon dat onzekere gevoel nooit helemaal weg nemen. Haar vader sprak nooit over zijn gevoelens van angst. Mam deed dat wel. Mam was blij dat pa met zijn tweeën

zestig jaar aan stoppen dacht, zodra hij het gevoel had dat Trude Lies er klaar voor was om helemaal alleen de verantwoordelijkheid van de zaak op haar schouders te nemen. En Jurian kliepert er maar lekker op los met zijn tubes verf, dacht ze soms een tikje afgunstig. Hij wel!

‘Je moest morgenochtend maar lekker bijtijds vertrekken,’ mompelde haar vader toen ze na sluitingstijd boven met elkaar een glaasje wijn dronken. ‘Je moeder en ik kunnen het samen wel af en je hebt een paar vrije dagen meer dan verdiend, lieve kind.’

‘We hebben deze week een goede omzet gedraaid,’ zei haar moeder tevreden. ‘Mevrouw Van Berkel heeft haar oorbellen gekregen. Haar man kwam ze vandaag halen. Ik heb ze extra mooi ingepakt en hem een goede reis naar Thailand gewenst.’

Trude Lies schoot in de lach. ‘Raar stel!’

‘Wat je zegt! Nog een paar van die rammelende huwelijken zou echter helemaal niet slecht voor de zaak zijn.’

Ze moesten alle drie lachen om de nuchtere opmerking van Ben.

Het meisje nam een slokje wijn en peinsde hardop. ‘Langzamerhand krijg ik er echt zin in om er tussenuit te gaan, zelfs al is dat deze keer in mijn eentje, omdat Anita al andere plannen had gemaakt. Ik wil de komende dagen veel gaan wandelen.’ En nadenken, dacht ze er in stilte achteraan, maar dat sprak ze niet uit.

‘Dat zal je goeddoen en het is je van harte gegund. Je bent alweer een hele tijd in de zaak, meisje, en je hebt het helemaal in je vingers. Binnenkort heb je ons vast niet meer nodig.’

Ze wist even niet hoe te reageren. Had ze dat? Kon dat, als ze in haar hart nog steeds veel liever weer voor de klas zou gaan staan? Maar aan de andere kant, de boekhouding deed ze graag en inkopen doen voor wat ze in de zaak zouden gaan verkopen, was eigenlijk best plezierig. Altijd speuren naar mooie en aparte sieraden die het goed zouden doen, net een beetje anders dan bij andere juweliers, prijzen

daarvoor kunnen vragen die aantrekkelijk waren voor de klanten. Daar had ze beslist een zekere voldoening in gevonden. Het achter de toonbank staan was lang niet altijd leuk, maar soms wel, zoals deze week met de Van Berkel-tjes. Die anekdotes zou ze eigenlijk op moeten schrijven om ooit, als ze ergens achter in de vijftig zou zijn of zo en hopelijk kinderen van zichzelf had opgevoed, mogelijk zelfs met een nieuwe opvolger erbij, weer met hen op te kunnen halen.

‘Ik doe het voor de familie, mam, dat weet je. En ik hoop dat ik ooit, als ik jullie leeftijd heb, terug kan kijken op een leven dat heeft gebracht wat ik ervan verwachtte en mogelijk de zaak dan door kan geven aan de vijfde generatie De-foer.’

‘Dat hopen we allemaal, meisje, maar ik besef terdege dat de tijden veranderen en nog verder zullen veranderen. Het is bij lange na niet meer vanzelfsprekend, zoals in mijn jonge jaren, dat de jongere generatie het familiebedrijf voortzet. Niettemin, en het mag weleens gezegd worden, ben ik er dolgelukkig mee dat jij in mijn voetsporen treedt, nu Jurian dat als zoon af laat weten omdat hij het niet ziet zitten. Dat jij het wel doet, maakt me erg gelukkig. Dat weet je.’ Haar vader glimlachte erbij.

Die woorden zongen nog na toen ze de andere namiddag over het zonbeschenen strand van Schouwen-Duiveland liep. Er stond een stevige, wat zwoele wind. De zon scheen de meeste tijd en kroop slechts zo nu en dan weg achter een hoge stapelwolk. Het was nog steeds behoorlijk druk op het strand. In de verte galoppeerden enkele paarden door de branding en bazen lieten er hun honden uit. De dieren mochten in het zomerseizoen niet overdag op het strand komen. De beperking was nu niet van kracht. Ze begon moe te worden en ging niet veel later op een bankje zitten, halverwege de duinenrij bij de strandovergang die haar straks vlak bij het hotel zou doen uitkomen. Ze pakte een pakje sinaasappelsap uit haar rugzakje en dronk dat dorstig op. In de verte waren enkele zeeschepen te zien, waar-

schijnlijk op weg naar de havens van Rotterdam of de Maasvlakte. Met dit heldere weer tekenden de vage contouren daarvan zich af aan de horizon. Heerlijk, genoot Trude Lies in stilte.

Ze was halverwege die morgen weggereden, koos een route binnendoor over smalle landweggetjes, niet wetend waar die haar zouden brengen. Op een terrasje had ze een heerlijke salade gegeten en koffiegedronken. Daarna had ze een bordje ‘streekmuseum’ gezien en daardoor een verassend mooie oude boerderij ontdekt, vol met oude restanten van het rijke boerenleven vroeger in deze streek.

In de tweede helft van de middag was ze naar het hotel gegaan en had ze eerst genoten van een langdurig ontspannend verblijf in het ligbad in haar hotelkamer. Het was een verrassend goed ingericht hotel, stelde ze vast. Anita had geen woord te veel gezegd! Ze had nog even met haar moeder gebeld, voor ze eropuit was getrokken om een flinke wandeling te maken, bedoeld om na te denken, maar daar was nog niets van terechtgekomen. Ze had domweg genoten, had schelpen gezocht op het strand, zeehonden zien liggen op de zandplaten voor de kust die met laagwater droogvielen, en ze had het betreurd dat ze geen verrekijker had meegenomen om die beesten duidelijker te kunnen zien.

Nu was het tijd geworden om terug te gaan, om zich even op te frissen en dan te gaan kijken wat het avondeten zou brengen. Van Anita wist ze al dat er zowel een saladebar als een soepbuffet was, en dat ze daarna kon kiezen voor een hoofdgerecht met vlees, vis of dat vegetarisch was, en eveneens uit meerdere desserts. Ze had stevige honger gekregen, dus het zou meer dan aan haar besteed zijn! Alleen eten in een druk restaurant was nu niet bepaald haar eerste keus, maar ze zou een tijdschrift meenemen, waarin ze eventueel wat kon lezen als ze wat lang op het een of ander moest wachten.

Met rammelende maag bediende ze zich tegen zeven uur van de rijk voorziene saladebar. Heerlijk zag dat er allemaal

uit! Gelukkig had ze geen aanleg voor overgewicht, want anders moest je hier liever niet te lang logeren.

Niet veel later zat ze aan een tafeltje in een ruime serre. Om haar heen was het een drukte van belang. Veel stelletjes, enkele gezinnen met kinderen, sommige kinderen waren nog klein, andere waren al opgroeïend. Oudere echtparen die er samen tussenuit waren. En ja, er waren gelukkig nog twee andere mensen die blijkbaar alleen waren, dus ze hoefde zich daar niet opgelaten over te voelen.

Ineens werd ze op haar schouder getikt. ‘Je bent het echt!’

Verrast keek ze op. ‘Hans de Jonge,’ grinnikte ze verrast. ‘Vertel me niet dat jij hier ook logeert?’

‘Jazeker wel! Mag ik even bij je komen zitten?’

Ze keek een beetje verward. ‘Ben jij er ook alleen tussenuit?’

‘Welnee. Mijn ouders zijn morgen vijfendertig jaar getrouwd en we vieren dit feestelijk met een weekendje weg met het hele gezin. Mijn broer en mijn zus met hun partners en het enige kleinkind zijn er ook bij.’

‘O, wat gezellig.’

‘Zeker. Maar wat doe jij hier zo alleen? Weet je wel dat we je nog steeds missen op school?’

Ze liet haar vork rusten. ‘Geef jij nog steeds geschiedenis?’ vroeg ze aan haar vroegere collega.

Hij pikte een stukje stokbrood uit het schaalpje en deed er niet al te zuinig roomboter op. ‘Natuurlijk. Die oude Grieken en Romeinen blijven me bezighouden. Maar tegenwoordig moeten de meeste geschiedenislessen jammer genoeg over recente geschiedenis gaan.’

Bijna tegen wil en dank slaakte Trude Lies een diepe zucht. ‘Ik mis de school nog steeds.’

‘Waarom ben je dan weggegaan?’ Zijn verbazing hierover scheen oprecht.

Ze aarzelde. Hans was een van de vele collega’s geweest. Feitelijk kende ze hem nauwelijks. Anita was in die tijd haar vriendin geworden – die had die vraag overigens de afgelopen tijd ook weleens gesteld. Toen ze daarop het eer-

lijke antwoord gaf dat ze zich verplicht voelde tegenover haar vader, nee, sterker nog, tegenover haar hele familie, inclusief de overleden grootvader en de overgrootvader die het familiebedrijf ooit had gesticht, had deze haar hoofd geschud. ‘En je vader heeft er geen problemen mee dat jij je zo opoffert?’ had Anita toen nogal verbaasd gevraagd. ‘Dat is nogal zelfzuchtig van hem.’

Trude Lies vond haar vader helemaal niet zelfzuchtig, maar dat terzijde. Nu moest ze daar echter aan terugdenken. ‘Ik neem het familiebedrijf over om het voort te zetten als mijn vader zich over een paar jaar terug gaat trekken. Het is al generaties in de familie, en ik zou levenslang gebukt gaan onder schuldgevoelens als ik dat niet deed.’

‘Is er niemand anders?’ Hans keek haar onderzoekend aan. Er blonk iets in zijn ogen wat ze vroeger ook weleens had gezien, maar dan als hij naar andere vrouwen keek.

Ineens ergerde ze zich een beetje en hoopte ze dat hij op zou staan en weer bij zijn eigen familie zou gaan zitten. Maar hij scheen het wel prettig te vinden wat met haar te kunnen kletsen en smeerde op zijn gemak nog een stukje stokbrood. ‘Blijkbaar heb je trek. Is je familie nog niet aan het eten?’

Onverstoorbaar kauwde hij verder. ‘Zo meteen. Ik vind het leuk je te zien.’ Hij leunde een tikje voorover. ‘Weet je eigenlijk wel dat jij altijd een van mijn favoriete collega’s bent geweest op school? Misschien zelfs wel de meest favoriete?’

Tegen wil en dank schoot ze in de lach, omdat ze er niets van geloofde. ‘Toe maar! En nu treffen we elkaar zomaar, bij toeval.’

‘Nu lachen je ogen mee!’ stelde hij tevreden vast. Eindelijk maakte hij aanstalten om op te staan. ‘We zien elkaar vast nog wel. Smakelijke voortzetting. O, voor ik het vergeet, welk kamernummer heb je? Ik zou het leuk vinden om morgen samen een strandwandeling te gaan maken.’

‘Ik heb een natuurvaartocht geboekt. Vogels en zeehonden kijken op de Oosterschelde.’

‘Misschien kan ik nog mee?’ stelde hij met onverdroten vasthoudendheid voor. ‘Zou je dat leuk vinden?’

Daar kon ze in alle eerlijkheid geen nee op zeggen, dus ze knikte maar wat. ‘Hoe laat is die tocht?’

Voor ze het goed en wel besepte, stelde hij voor dat ze elkaar om halftwaalf voor het hotel zouden ontmoeten, om samen met hem naar de haven te rijden en aan boord van het schip te lunchen. Ze voelde zich nog steeds overrompeld toen ze later genoot van een verrukkelijke hoofdmaaltijd en moest vaststellen dat het er vrolijk aan toeging bij de familie waar Hans aan tafel zat. Een broer en een zus, had hij gezegd. Beiden met partners. Zijn ouders. Maar hij was alleen. Alleen, net als zijzelf. Nee, niet aan denken nu. Haar liefdespad was tot op de dag van vandaag redelijk onberoerd gebleven. Ze had tweemaal een vriendje gehad, maar beide relaties hadden niet langer dan een paar maanden geduurd. Beide keren waren het de jongemannen geweest die er een einde aan hadden gemaakt. Ze had daaraan het gevoel overgehouden dat ze niet goed genoeg was voor een man, een minderwaardigheidsgevoel dat ze diep in haar hart had weggeborgen en waar zelfs Anita geen flauw benul van had. O, als ze in de spiegel keek, was ze zeker niet ontevreden. Ze was nogal lang en ze was slank, gelukkig maar. Haar bruine haren werden bij de kapper met grote regelmaat een tintje lichter gemaakt. Ze droeg haar haren schouderlang, los als ze vrij was, vaak opgestoken als ze in de zaak was, dat vond haar vader volwassener staan en ze had zich zonder veel weerstand naar zijn wensen gevoegd. Trude Lies slaakte een lichte zucht voor ze zich op haar dessert stortte van vers fruit met wat sorbetijs en een dotje slagroom. Heerlijk. En nu ze morgen niet de hele dag alleen zou zijn, werden haar vrije dagen er ineens een stuk leuker door.

Na het eten slenterde ze nog even naar de duinovergang. In deze tijd van het jaar was het lang licht, maar straks zouden de vuurtorens van Haamstede en Ouddorp hun lichten over de zee laten schijnen. Daar wilde ze echter niet op

wachten. Tegen haar verwachting in voelde ze zich slaperig worden en het leek haar ineens erg aantrekkelijk om met een boek lekker vroeg in bed te kruipen.

Ze moest in slaap gevallen zijn voor ze het wist, stelde ze vast toen het alweer licht geworden was. Halfzeven in de morgen, dat was nog eens een boerennacht! Monter sloeg ze het dekbed weg en ze opende de gordijnen van haar kamer. Ze keek uit op de tuin van het hotel, met zitjes, een buitenzwembad terwijl er ook een binnenzwembad was, en...

Ze had haar badpak al aan voor ze het wist. Ziezo, ze ging vandaag op de gezonde toer! Voor het ontbijt baantjes trekken, dan na het eten wandelen en later op de dag de vaartocht in gezelschap van Hans. De tocht zou tweeënhalf uur duren, dan had ze ruim de tijd om vanmiddag nog wat rond te toeren, misschien ergens te gaan kijken. Ze wilde naar Zierikzee, maar ze wilde eveneens graag naar Middelburg. De Oosterscheldekering kon ook bekeken worden, misschien wilde ze dat ook nog wel. Ach, die paar dagen zouden omvliegen!

Na het zwemmen nam ze uitgebreid een warme douche, kledde ze zich aan en meteen om acht uur, toen het restaurant openging voor het ontbijtbuffet, was ze alweer beneden. Monter, fris en barstend van de energie. Het was duidelijk te merken dat de meeste mensen van uitslapen hielden, zeker op een vrije zondagmorgen. Maar buiten scheen de zon en de natuur lonkte! Ze herinnerde zich wat Anita had gezegd over een bosgebied met een uitkijktoren, waar ze op kon klimmen en vanwaar ze een prachtig uitzicht moest hebben over de hele kop van Schouwen, zeker nu het zulk zonnig en helder weer was. Wel, tijd genoeg, het was nog lang geen halftwaalf!

Anita had niets te veel gezegd. Het was vanaf de parkeerplaats nog een aardig stuk lopen naar dat uitkijkpunt, maar het bleek meer dan de moeite waard te zijn. Op de weg terug naar de auto maakte ze een omweg door de bossen en haar dag kon al helemaal niet meer stuk toen ze op

een gegeven moment een damhert zag lopen door dit sterk heuvelachtige terrein, dat met gevarieerde bomen was beplant. Neuriënd reed ze terug naar het hotel, bestelde in de bar een kop koffie en omdat ze zich bij het ontbijt aardig had ingehouden en van al die activiteiten weer trek had gekregen, bestelde ze er een heuse Zeeuwse bolus bij. Heerlijk!

‘Wat zie jij er vrolijk uit,’ stelde Hans even later vast toen hij voor het hotel op haar wachtte. ‘Kom mee, mijn auto staat daar.’

Ze liep met hem de parkeerplaats over en stapte niet veel later in. ‘Ik ben vanmorgen gewoon akelig actief geweest,’ lachte ze goedgeluimd.

‘Ik niet,’ meesmuilde hij zonder zich daarvoor te schamen. ‘Tot tien uur heb ik geslapen, want ik heb vannacht tot halftwee met broer en zus en hun aanhang oergezellig zitten borrelen, dat was leuk. Opa en oma pasten op de kleinkinderen en houden helemaal niet van nachtbraken. Ik hoopte nog dat jij ook in de bar zou zitten.’

Ze durfde nauwelijks te bekennen dat het boek waar ze nog geen twee bladzijden in had gelezen, gewoon op de grond was gegleden omdat ze door de slaap was overmand. Er was zelfs geen ruimte geweest om eens grondig na te denken, zoals ze met zichzelf had afgesproken, maar dat moest vanavond dan maar gebeuren.

‘Je ouders vieren toch vandaag hun trouwdag? Moet je niet met je familie mee feesten?’ was een van de eerste dingen die ze aan Hans de Jonge vroeg zodra hij was weggereken.

‘Vanavond eten we met ons allen om dat te vieren, en morgenochtend vroeg breken we weer op. Ik heb mijn eerste les pas om halfelf, dus als ik om halfacht een broodje eet en daarna meteen wegrijd, ben ik ruimschoots op tijd op school. Niettemin, Trude Lies: ik heb er doorlopend aan gedacht dat je spijt had je baan opgezegd te hebben. Waarom kom je niet gewoon terug op school? Ze zullen je maar al te graag aannemen, dat weet je best.’

‘Mijn vader wil zich langzamerhand gaan terugtrekken uit de zaak. Ik volg hem op.’

‘Waarom dan toch? Er waren nog andere mogelijkheden, begreep ik gisteravond. Of niet soms?’

‘Ja en nee. Ik heb een broer, maar die heeft er absoluut geen zin in en eerlijk gezegd nog veel minder kaas van gegeten. Als Jurian de zaak over zou nemen, bestaat die over vijf jaar niet meer, daar zijn we allemaal zeker van.’

‘En onder jouw leiding wel?’

‘Ik denk dat ik de winkel goed kan leiden. Ik let op de financiën, we gaan zuinig om met personeel in deze economisch wat mindere tijden en de inkoop doe ik vooralsnog samen met mijn vader en dat ben ik langzamerhand wel leuk gaan vinden. Ik wil bovendien allerlei anekdotes op gaan schrijven. Er gebeuren soms aparte dingen in de zaak die je snel weer vergeet als je ze niet opschrijft. Misschien kan ik daar in de verre toekomst, als mijn eigen kinderen op hun beurt de zaak overnemen, nog eens uit liefhebberij een boek over schrijven.’

‘Dat klinkt allemaal veel te braaf,’ prikte hij er meteen doorheen. ‘Je hart ligt bij het onderwijs, en wat je nu allemaal vertelt, komt slechts uit het hoofd.’

Hij wist treffend de vinger op de zere plek te leggen, besefte ze, maar daar wilde ze niet met hem over praten. Dat wilde ze zelfs met Anita niet en daar had ze het al helemaal niet met haar ouders over. Het was zelfs moeilijk om eerlijk te zijn tegenover zichzelf. Ze keek hem rustig aan. ‘We hebben juist een goudsmid aangetrokken om exclusieve ontwerpen te maken. Mijn vader en opa deden dat graag zelf, maar daar heb ik absoluut geen aanleg voor en een opleiding in die richting zou dan ook geen vruchten afwerpen.’

‘Je praat eroverheen. We zijn er bijna. Ik heb nog even gebeld of er nog een plekje vrij was aan boord. Ze deden wel even moeilijk, want het is weekend en prachtig weer, dus dat betekent volle bak aan boord, maar toen ik zei dat ik met iemand mee kwam die mijn gezelschap erg op prijs stelde, streken ze toch met hun hand over het hart.’

Blij met de verandering van onderwerp schoot ze in de lach. ‘Boef!’

‘Zo ken ik je weer,’ stelde hij tevreden vast. ‘Nu lachen je ogen weer mee.’

HART VAN GOUD

GERDA VAN WAGENINGEN

Om hun juwelierszaak na drie generaties in de familie te houden, stopt Trude Lies Defoer met haar baan als lerares en neemt – bij wijze van proef – de winkel over. Niet van harte, want de zaak is in vijf jaar tijd drie keer overvallen. De verkoop zakt in vanwege de crisis; goudsmid Sep van der Poll wordt aange-trokken om zijn exclusieve creaties via de zaak te verkopen. Een nieuwe roofoverval vindt plaats, de nekslag voor Trude Lies' ouders. Zelf komt Trude Lies voor een dilemma te staan: blijft ze in de zaak of keert ze terug in het onderwijs? En welke rol speelt Sep?

ISBN 9789401908931 NUR 344

9 789401 908931

***Gerda van Wageningen** (1946) schreef meer dan honderd streek- en familieromans en geldt als de ongekroonde koningin van het genre.*